

สงขลา จังหวัดชายแดนของประเทศไทย จดกับรัฐเคดาห์ (ไทรบุรี) ของมาเลเซีย เป็นเมืองท่าและเมืองชายทะเลที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคใต้มาตั้งแต่สมัยโบราณ มีเมืองเก่าหลายเมือง มีศิลปะโบราณวัตถุสถาน ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภาษา การละเล่นพื้นเมือง ฯลฯ ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของบรรพบุรุษตกทอดให้ชนรุ่นปัจจุบันได้ศึกษามากมาย สงขลามีหาดทรายที่สวยงาม มีน้ำตก มีทะเลสาบและมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ สงขลามีสื่อเสียงในด้านการประมง ในขณะที่หาดใหญ่เป็นศูนย์กลางในด้านการค้า เป็นเมืองชุมทางของภาคใต้ เป็นศูนย์กลางคมนาคม และเป็นเมืองชายแดนติดต่อระหว่างไทยและมาเลเซีย หาดใหญ่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่มีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในด้านธุรกิจการค้า ในขณะที่เดียวกันสงขลายังคงรักษาความเก่าแก่ของโบราณสถานเป็นเอกลักษณ์ของเมืองให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไป สงขลาจึงเหมาะแก่การท่องเที่ยวเพราะมีลักษณะที่แตกต่างในตัวเองถึง 2 ลักษณะคือ ความเก่าแก่และความใหม่ของเมืองสงขลา/หาดใหญ่ ด้วยระยะทางห่างกันเพียง 30 กิโลเมตร

เมืองสงขลาเดิมมีชื่อว่า “เมืองสทิง” ตั้งอยู่ที่อำเภอ “สทิงพระ” ในปัจจุบัน ส่วนพ่อค้าชาวอินเดีย เปอร์เซียและอาหรับที่เดินทางเข้ามาค้าขายกับเมืองสทิงพระเรียกเมืองนี้ว่า “เมืองสิงหลา” เพราะตอนที่จะแล่นเรือเข้าปากทะเลสาบสงขลานั้น มีเกาะสองเกาะซึ่งมองจากด้านนอกคล้ายสิงห์หมอบอยู่ 2 ตัว ก็เลยเรียกชื่อเมืองตามสัญลักษณ์ที่ให้เห็นแต่แรก เกาะสองเกาะนี้คือ เกาะหนู เกาะแมว ในปัจจุบันนี้เอง

อาณาเขตและการปกครอง

จังหวัดสงขลา ครอบคลุมพื้นที่ 7,393 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 12 อำเภอ 4 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองสงขลา สทิงพระ จะนะ เทพา หาดใหญ่ ระโนด รัตภูมิ สะเดา สะบ้าย้อย นาทวี สิงหนคร ควนเนียง กิ่งอำเภอบางกล่ำ กิ่งอำเภอกระแสสินธุ์ กิ่งอำเภอนาหม่อม และกิ่งอำเภอคลองหอยโข่ง

การเดินทาง

ทางรถยนต์ จากกรุงเทพมหานครตามทางหลวง เลียบชายฝั่งทะเลด้านทิศตะวันออก ผ่านประจวบคีรีขันธ์-ชุมพร สุราษฎร์ธานี-นครศรีธรรมราช-สงขลา รวมระยะทาง 950 กม.

รถโดยสาร มีรถธรรมดาและปรับอากาศกรุงเทพฯ-หาดใหญ่ บริการทุกวัน ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่ สถานีขนส่งสายใต้ โทร. 435-1200, 434-7192 หรือที่บริษัทขนส่งหาดใหญ่ โทร. (074) 232404, 232789

ทางรถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทย เปิดบริการเดินรถระหว่าง กรุงเทพฯ-หาดใหญ่ ทุกวัน ทั้งรถด่วนและรถเร็ว ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่ หน่วยบริการเดินทาง โทร. 223-7010, 223-7020 หรือที่สถานีรถไฟหาดใหญ่ โทร. (074) 243705

ทางอากาศ บริษัท การบินไทย จำกัด มีบริการเครื่องบินโดยสารระหว่าง กรุงเทพฯ-หาดใหญ่ ทุกวัน ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร. 280-0060, 628-2000 หรือที่หาดใหญ่ โทร. (074) 245851-2

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในสงขลา

แหลมสมิหลา อยู่ในเขตเทศบาลเมือง ห่างจากตลาดสดเทศบาลประมาณ 3 กิโลเมตร มีหาดทรายขาวสะอาด และทิวสนอันร่มรื่น มีร้านขายอาหารอยู่มาก การเดินทางจากหาดใหญ่ใช้รถประจำทางสายหาดใหญ่-สงขลา แต่หากอยู่ในตัวเมืองสงขลา ก็มีรถสองแถวบริการจากตัวเมืองไปยังชายหาดในราคาไม่แพงนัก

แหลมสนอ่อน ติดกับแหลมสมิหลา ไปทางตะวันตกเฉียงเหนือด้านทิศตะวันตกของแหลมสนอ่อน เป็นทะเลสาบสงขลาบริเวณรอบๆ แหลมสนอ่อนมีถนน สามารถชมทิวทัศน์ได้ทั้งทะเลหลวงและทะเลสาบ นอกจากนี้ยังมีสวนสนซึ่งเหมาะแก่การพักผ่อนและนั่งพักรับประทานอาหาร

สวนเสรี อยู่บริเวณเขาน้อยใกล้แหลมสมิหลา เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่สวยงามอีกแห่งหนึ่ง บริเวณสวนตกแต่งด้วยไม้ตัดเป็นรูปสัตว์ต่างๆ

เขาน้อย อยู่ใกล้กับแหลมสมิหลา เป็นภูเขาเล็กๆ มีถนนลาดยางขึ้นสู่ยอดเขาเพื่อชมทิวทัศน์ของเมืองสงขลา

เขาดังกวน อยู่ทางทิศตะวันออกของเขาน้อย มีบันไดทางขึ้นอยู่ใกล้วัดแหลมทราย (สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 2,000 ฟุต)

บนยอดเขามีเจดีย์และตำหนักซึ่งสร้างในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อขึ้นไปบนยอดเขาดังกวนแล้ว สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเมืองสงขลาและทะเลสาบสงขลาได้อย่างชัดเจน

เก้าเส้ง อยู่ทางทิศใต้ของหาดสมิหลาประมาณ 3 กิโลเมตร มีถนนแยกจากถนนไทรบุรี ตรงสามแยกสำโรง (โรงพยาบาล ประสาท) เป็นหาดที่สวยงามแห่งหนึ่งของสงขลา มีชายหาดหินระเกะระกะอยู่ริมทะเล และมีอยู่ก่อนหนึ่งตั้งเด่นอยู่เหนือชายหาดหินซึ่งชาวบ้านเรียกหินก้อนนี้ว่า “หัวนายแรง” ซึ่งมีประวัติความเป็นมาว่านายแรงเป็นพ่อค้าสำเภาที่ร่ำรวยมาก เมื่อทราบข่าวว่ามีการสร้างพระธาตุที่เมืองนครศรีธรรมราช ก็แล่นเรือสำเภาไปเพื่อจะร่วมบุญในการสร้างด้วย แต่ปรากฏว่าเมื่อเรือมาถึงสงขลาเกิดพายุเรือแตก ได้จอดซ่อมเรือที่บริเวณหาดเก้าเส้ง จนกระทั่งทราบข่าวว่า พระธาตุเมืองนครศรีธรรมราชเสร็จเรียบร้อยแล้ว นายแรงมีความเสียใจเป็นอย่างมากที่ไม่มีส่วนร่วมบุญและล้มป่วยใช้จึงขนทรายผสมบดจำนวนแสนฝั้วไว้ที่เชิงหน้าผา และอธิษฐานให้มีเรือแรงยกก้อนหินใหญ่มาปิดไว้ ก่อนตายได้อธิษฐานว่าผู้ที่มาเอาสมบัติจำนวนดังกล่าวนี้จะต้องเป็นลูกหลานของนายแรงเองหรือเมื่อพระธาตุมีสภาพชำรุดทรุดโทรมต้องการที่จะนำเงินไปบูรณะปฏิสังขรณ์จนปัจจุบันนี้ก็ยังมิอาจหาผู้ใดสามารถพลิกหินก้อนนี้ตกหน้าผาได้

เกาะหนู-เกาะแมว เป็นเกาะใกล้ชายฝั่งขนาดเล็ก อยู่ห่างจากแหลมสมิหลา มีหินสวยงามเหมาะสำหรับตกปลา

ทะเลสาบสงขลา ทะเลสาบสงขลาเป็นทะเลสาบแห่งเดียวในประเทศไทย มีความยาวจากปากน้ำไปทางทิศเหนือประมาณ 80 กิโลเมตร ส่วนกว้างไม่แน่นอน บางตอนแคบ บางตอนกว้างมาก ส่วนที่กว้างที่สุดประมาณ 20-25 กิโลเมตร ทะเลสาบสงขลาเป็นทะเลสาบน้ำจืด แต่จะกร่อยในช่วงที่ติดกับทะเล ตรงปากอ่าวในทะเลสาบมีเกาะอยู่หลายเกาะ ที่สำคัญได้แก่ เกาะใหญ่ เกาะสี่ เกาะห้า เกาะแก้ว เกาะหมาก เกาะราย และเกาะยอ นักท่องเที่ยวสามารถหาเรือท่องเที่ยวในทะเลสาบได้ บริเวณท่าเรืออยู่หลังที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข หรือบริเวณตลาดสด จะมีเรือหางยาวรับส่งตลอดวัน

เกาะยอ บนเกาะยอมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 9,275 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นไร่และที่ราบตามเชิงเขา เหมาะแก่การ

เพาะปลูกและเกษตรกรรม เกาะยอเป็นเกาะที่มีเอกลักษณ์ในตัวเอง จะเห็นได้จากคำขวัญที่ว่า “ผลไม้ดี สถานที่สวย รวยศิลปะ พระคุ้มครอง ต้องเกาะยอ” ผลไม้ดีของเกาะยอคือ ขนุน จำปาตะละมุด ทุเรียน สถานที่สวยได้แก่ การที่เกาะยอมีทิวทัศน์สวยงามตลอดทั้งเกาะ อาทิ ภาพพระอาทิตย์ตกยามเย็น บริเวณหมู่ที่ 8 บ้านท้ายเส้า ซึ่งเป็นภาพที่สวยงามมาก และเกาะยอยังเป็นเกาะที่มีสะพานที่ยาวที่สุดในประเทศไทย คือ สะพานติณสูลานนท์ ซึ่งมีอยู่ 2 ช่วงคือ ช่วงแรก เชื่อมเกาะยอด้านใต้กับแผ่นดินใหญ่ด้านตัวเมืองสงขลาที่บ้านน้ำกระจาย ต.พะวง ช่วงที่ 2 เชื่อมเกาะยอด้านเหนือกับแผ่นดินใหญ่ที่ กิ่ง อ.สิงหนคร อ.เมือง สงขลา ด้านเขาเขียว

เกาะยออยู่ในทะเลสาบสงขลา ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของตัวเมืองสงขลา ระยะห่างจากตัวเมืองสงขลาทางน้ำประมาณ 6 กม. ทางบกประมาณ 14 กม. โดยใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินสายถนนกาญจนวนิช (สงขลา-หาดใหญ่) จากตัวเมืองสงขลาแยกตรงกม.ที่ 10-11 แล้วเลี้ยวขวาไปตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 4146 ประมาณ 2 กม. จะถึงสะพานติณฯ ช่วงแรก และจะถึงเกาะยอ มีรถโดยสารประจำทางสายสงขลา-ระโนด วิ่งวันละ 50 เที่ยว ค่าโดยสารจากสงขลา-เกาะยอ คนละ 5 บาท

จากหาดใหญ่ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 407 (หาดใหญ่-สงขลา) แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4146 ก็จะถึงสะพานติณฯ เข้าสู่เกาะยอ มีรถประจำทางหาดใหญ่-นครศรีธรรมราช ผ่านเกาะยอ และมีบริการรถแท็กซี่หาดใหญ่-เกาะยอ วิ่งระหว่างเวลา 06.00-18.00 น. ค่าโดยสารคนละ 15 บาท คีวรถอยู่บริเวณวงเวียนน้ำพุ นอกจากนี้บริเวณตลาดนัดเกาะยอ มีรถโดยสารรับจ้างวิ่งรอบบริเวณเกาะ ค่าโดยสารคนละ 30-40 บาท

อุทยานนกน้ำคูขุด (เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา) ตั้งอยู่ที่บ้านคูขุด หมู่ที่ 4 ตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ ห่างจากที่ว่าการอำเภอสทิงพระเข้าไปทางแยกประมาณ 3 กม. อยู่ทิศเหนือห่างจากสงขลา 32 กม. ได้รับการประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ทะเลสาบสงขลา เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2519 มีพื้นที่อยู่ในเขตรับผิดชอบทั้งหมด 227,916 ไร่ (365 ตารางกิโลเมตร) ครอบคลุมพื้นที่ อ.เมืองสงขลา อ.รัตภูมิ อ.สทิงพระ และกิ่ง อ.กระแสดินธุ์ และพื้นที่ส่วนหนึ่งติดต่อกับ อ.ปากพะยูน จังหวัดพัทลุง

อุทยานนกน้ำเป็นส่วนหนึ่งของทะเลสาบสงขลา มีอาหารอุดมสมบูรณ์ จากการสำรวจของกรมป่าไม้พบว่ามีนกชนิดต่างๆกว่า 112 ชนิด ซึ่งนกเหล่านี้จะมาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมากในช่วงเดือนธันวาคม-เมษายน ที่บริเวณที่ทำการอุทยานมีเรือทัวร์ชมรอบๆบริเวณอุทยานนกน้ำ ในราคาประมาณ 150 บาท ใช้เวลาเที่ยวชมนกประมาณ 1 ชั่วโมง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลาพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกาะ คือมีเกาะเล็กเกาะน้อยมากมาย และหญ้าทะเลขึ้นเขียวขจีเหมือนกับทุ่งหญ้ากลางทะเลซึ่งเป็นธรรมชาติที่มีทิวทัศน์งดงามมาก เกาะเหล่านี้บางเกาะอยู่ในพื้นที่ของ

อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง เช่น เกาะนางคำ เกาะญวน เกาะเสื่อ เกาะหมาก และบางเกาะไม่มีคนอาศัยอยู่เลย แต่ทว่ามีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวกันมาก เพราะมีบรรยากาศที่ดีเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ อย่างเช่น เกาะบรรทม เกาะคำเหียง เกาะกระ และเกาะโคบ ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศด้านหนึ่งติดกับทะเลสาบ อีกด้านเป็นภูเขาเล็กๆ เหมาะแก่การนั่งดูนก เพราะบริเวณนี้มีต้นราโพ และต้นจากมากจึงเป็นที่อยู่และที่วางไข่ของนกอีก

นอกจากนี้ยังมีเกาะสี่ เกาะห้า ซึ่งเป็นเกาะที่มีการทำสัมปทานเก็บรังนกนางแอ่น

การเดินทางจากหาดใหญ่ใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 407 ไปทางสะพานติณสูลานนท์ แล้วเข้าสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4083 ซึ่งเป็นทางตัดเลียบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกช่วงสงขลา-สติงพระ ทางซ้ายมือจะมีป้ายบอกทางเข้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา เป็นทางแยกเข้าไปประมาณ 3 กม. เป็นถนนลาดยางอย่างดี ระยะทางจากหาดใหญ่ (ถึงหลักกิโลเมตรที่ 126) - อ.สติงพระ ประมาณ 32 กม.

หาดสติงพระ อยู่ตรงข้ามกับที่ว่าการอำเภอสติงพระ มีถนนแยกขวาเข้าไปอีก 500 เมตร หาดสติงพระเป็นชายหาดยาวประมาณ 3 กิโลเมตร ในวันหยุดจะมีชาวบ้านลวกแหวนไปพักผ่อน ที่ชายหาดไม่มีร้านอาหารและเครื่องดื่มบริการ

หาดม่วงงาม อยู่ด้านใต้หาดสติงพระลงมา 16 กิโลเมตร และห่างจากสงขลา 20 กิโลเมตร ในเขตตำบลม่วงงาม อำเภอเมือง จากถนนสายสงขลา-สติงพระ กิโลเมตรที่ 18 นั้น มีทางแยกสู่ชายหาด เป็นถนนดินลูกรัง 1 กิโลเมตร เป็นหาดทรายยาวเหยียด 3 กม. ลักษณะเหมือนหาดสติงพระ เป็นที่พักผ่อนระดับท้องถิ่นเท่านั้น ที่หาดไม่มีอาหารและเครื่องดื่มบริการ

หาดทรายแก้ว อยู่ฝั่งทะเลตรงข้ามกับแหลมสนอ่อน อยู่ห่างจากอำเภอเมืองไป 7 กิโลเมตร ทางสายสงขลา-สติงพระ เป็นถนนดินลูกรัง 2 กิโลเมตร เป็นชายหาดที่มีความยาวประมาณ 3 กิโลเมตร ที่ชายหาดแก้วมีที่พักลักษณะเป็นกระท่อม (แบบคาบานา) ประมาณ 40 หลัง ชื่อ หาดแก้วรีสอร์ท เพื่อบริการนักท่องเที่ยวไทยและต่างประเทศ ติดต่อจองที่พักได้ที่ (074) 331059-76

หาดสร้อยสวรรค์ เป็นสถานที่พักผ่อนริมทางที่แนวทางการทางหลวง จังหวัดสงขลา จัดสร้างให้นักท่องเที่ยวแวะพักผ่อนอยู่บริเวณกิโลเมตรที่ 27 ช่วงอำเภอจะนะไปอำเภอเทพา ชายหาดมีความยาว 3-4 กิโลเมตร ในวันเสาร์-อาทิตย์ จะมีอาหารและเครื่องดื่มบริการ

แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถานและโบราณวัตถุ

นอกจากแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติแล้ว ยังมีส่วนที่เป็นโบราณสถานและโบราณวัตถุ ไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษามากมาย โบราณสถานที่สำคัญคือ

ป้อมปากน้ำแหลมทราย เป็นป้อมปืนสร้างในสมัยรัชกาลที่ 3 พร้อมกับการสร้างเมืองใหม่ที่สงขลาในปัจจุบัน ปัจจุบันป้อมนี้อยู่ในบริเวณหลังกองบังคับการตำรวจภูธร อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

พลับพลาที่ประทับเขาดังกวน อยู่บนเขาดังกวน เป็นพลับพลาที่ประทับสร้างถวายสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อ พ.ศ. 2431 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาวิเชียรคีรี (ชม) ผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลา สร้างพลับพลาแห่งนี้ ตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ

เจดีย์เขาดังกวน อยู่ถัดจากพลับพลาที่ประทับเขาดังกวนขึ้นไป มีบันไดเดินไปถึงยอดเขา ซึ่งมีเจดีย์สร้างในสมัยอาณาจักรนครศรีธรรมราช ไม่ทราบ พ.ศ. ที่แน่นอน เป็นศิลปะสมัยทวารวดี ต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสเมืองสงขลา พ.ศ. 2402 ได้โปรดเกล้าฯ ให้พระยาสงขลาบูรณะปฏิสังขรณ์ เพื่อเป็นที่เคารพสักการะของชาวสงขลาทั่วไป

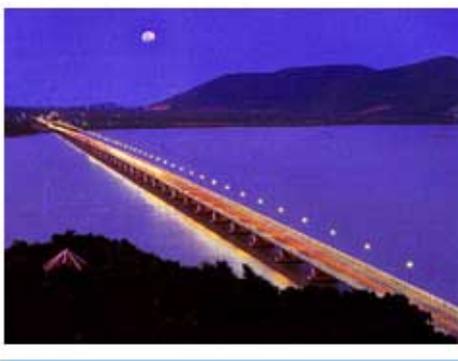
ศาลาหลักเมืองสงขลา อยู่ที่ถนนนางงาม ชาวสงขลาเรียกว่า “ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสงขลา” ซึ่งสร้างขึ้นพร้อมกับการสร้างเมือง เป็นที่เคารพสักการะของชาวสงขลาทั่วไป

วัดมัชฌิมาวาส (วัดกลาง) อยู่ที่ถนนไทรบุรี เป็นวัดใหญ่และสำคัญที่สุดในจังหวัดสงขลา วัดนี้เป็นวัดโบราณประมาณ 400 ปี เดิมเรียกว่าวัดยายศรีจันทร์ เพราะกล่าวกันว่ายายศรีจันทร์คบตีผู้มั่งคั่งในเมืองสงขลาได้อุทิศเงินสร้างขึ้น ต่อมาประชาชนพากันเรียกว่า “วัดกลาง” ทั้งนี้เพราะมีผู้สร้างวัดอื่นขึ้นทางทิศเหนือวัดหนึ่ง (วัดเลียบ) และทิศใต้วัดหนึ่ง (วัดโพธิ์) ชาวสงขลาจึงเรียนวัดยายศรีจันทร์ว่า “วัดกลาง” ต่อมาจนทุกวันนี้ และได้เปลี่ยนชื่อเป็นภาษาบาลีว่า “วัดมัชฌิมาวาส” โดยพระเจ้าน้อยยาเธอกรมหมื่นวชิรญาณวโรรส เมื่อครั้งเสด็จเมืองสงขลา

พ.ศ. 2431 นอกจากนี้ในวัดยังมีพิพิธภัณฑ์ที่ชื่อภัทรศิลป์ เป็นที่เก็บวัตถุโบราณต่างๆ ซึ่งรวบรวมได้จากเมืองสงขลา สทิงพระ ระโนด และอื่นๆ ซึ่งเป็นหลักฐานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ควรค่าแก่การศึกษา

เจดีย์บรมจุพระบรมธาตุวัดชัยมงคล อยู่ในบริเวณวัดชัยมงคล หลังสถานีรถไฟสงขลา พระบรมธาตุที่บรรจุในเจดีย์นี้เป็นพระบรมธาตุที่ได้มาจากลังกา ประมาณปี พ.ศ. 2435 มีพระอาจารย์สอนบาลีในวัดชัยมงคลองค์หนึ่งนามว่า นะ อิศโร ท่านไปลังกาโดยทางเรือ ได้มีโอกาสรู้จักกับคหบดีเศรษฐีใหญ่ในลังกา ซึ่งมีพระธาตุพระทศพลอยู่มาก ท่านเศรษฐียินดีถวายให้ท่าน นะ อิศโร ได้อธิษฐานและเลือกได้พระบรมสารีริกธาตุพระพุทธรูปองค์ ท่านเศรษฐีเสียใจมากแต่คงยินดีให้ และบอกว่าพระบรมธาตุเป็นคู่บุญบารมีท่านนะ อิศโร จึงได้นำพระบรมธาตุมาสงขลา และได้สร้างพระเจดีย์เพื่อบรรจุพระบรมธาตุให้พุทธศาสนิกชนได้สักการะจนปัจจุบัน

พระตำหนักเขาน้อย ตั้งอยู่เชิงเขาน้อยทางทิศใต้ถนนสะเดา สร้างเมื่อ พ.ศ.2454 เพื่อเป็นที่ประทับของเจ้าฟ้ายุคลฑิฆัมพร (กรมหลวงลพบุรีราเมศวร์) เมื่อครั้งมาดำรงตำแหน่งสมเด็จพระปราชมณฑลปักษ์ใต้ เคยใช้เป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชาธิราชในคราวเสด็จเยี่ยมราษฎรในจังหวัดภาคใต้ เมื่อเดือนมีนาคม 2502 ปัจจุบันใช้เป็นจวนผู้ว่าราชการจังหวัด

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ที่ถนนจะนะ เดิมเป็นบ้านพักส่วนตัวของพระยาสุนทรารักษ์ (เนตร ณ สงขลา) สร้างเมื่อ พ.ศ. 2421 พระวิจิตรวราสารักษ์ (เจ้าพระยายมราช) ใช้เป็นจวนพักข้าหลวงพิเศษตรวจราชการเมืองสงขลา และเมืองนครศรีธรรมราช พ.ศ.2437 และใช้เป็นศาลว่าการมณฑลนครศรีธรรมราช ตั้งแต่ พ.ศ.2439 ในปัจจุบันใช้เป็นพิพิธภัณฑ์จังหวัดสงขลา เก็บรวบรวมโบราณวัตถุต่างๆ มากมาย ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จากบ้านเชียง และสมัยหินกลาง หินใหม่ จากกาญจนบุรี ตลอดทั้งสมัยก่อนประวัติศาสตร์ถึงสมัยศรีวิชัย ซึ่งเป็นศิลปะโบราณวัตถุซึ่งพบที่ภาคใต้ด้วย เปิดให้เข้าชมทุกวัน ระหว่าง 09.00-12.00 น. และ 13.00-16.00 น. หยุดวันจันทร์ อังคาร และวันหยุดราชการ

วัดเกาะถ้ำ อยู่ห่างจากสามแยกลำโรง ตามเส้นทางสายสงขลา-นาทวี ประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นวัดเก่าแก่วัดหนึ่ง มีรอยพระพุทธรูปจำลองอยู่บนยอดเขา ประชาชนนิยมไปกราบไหว้บูชา ติดกับวัดเกาะถ้ำมีวัดแม่ชีที่เงียบสงบ สถานที่ร่มรื่นเหมาะสำหรับทำสมาธิและวิปัสสนา

ที่ฝังศพสุลต่านสุไลมาน อยู่ฝั่งหัวเขาแดง ห่างจากหัวเขาแดงไปประมาณ 2 กิโลเมตร ตามเส้นทางสายสงขลา นครศรีธรรมราช ที่ฝังศพทำเป็นศาลาครอบมไว้ มีจารึกเป็นภาษาอาหรับบอกไว้ข้างๆ ที่ฝังศพ และยังมีที่ฝังศพอีกแห่งหนึ่งอยู่ข้างๆ แต่ยังไม่ทราบหลักฐานไม่ได้ว่าเป็นศพของใคร ชื่ออะไร สุลต่านสุไลมาน เดิมเข้าใจว่าเป็นคนเชื้อชาติอาหรับ มีฐานะมั่งคั่ง เคยเป็นพ่อค้าเข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณเมืองสงขลา

เจดีย์พี่น้องยอดเขาแดง
เจดีย์องค์ดำ ตั้งอยู่บนยอดเขาแดง ตำบลเขาแดง เมืองสงขลา เจ้าพระยาคลัง (ดิศ บุนนาค) สมเด็จพระยาองค์ใหญ่ หรือสมเด็จพระยาบรมมหาประยูรวงศ์สร้างไว้เป็นที่ระลึกเมื่อครั้งปราบกบฏเมืองไทรบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2373

เจดีย์องค์ขาว พระยาศรีพิพัฒน์ (ทัต บุนนาค) สมเด็จพระยาองค์น้อย หรือสมเด็จพระยามหาพิชัยญาติ สร้างไว้เป็นที่ระลึกเมื่อครั้งปราบกบฏเมืองไทรบุรี ปีนั้น และมลายู เมื่อปราบกบฏได้แล้ว พระยาศรีพิพัฒน์จัดราชการเมืองสงขลาอยู่ 2 ปี และได้สร้างเจดีย์ไว้บนยอดเขากลางเมืองสงขลาอีกองค์หนึ่งคู่กันแล้วจึงยกทัพกลับกรุงเทพฯ

วัดพะโค หรือ วัดราชประดิษฐฐาน ตั้งอยู่บริเวณเขาพิทสิงค์ ในท้องที่ หมู่ที่ 6 ตำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ วัดพะโคเป็นวัดจำพรรษาของสมเด็จพระโค หรือหลวงพ่อดุสิตนันทะเลียด อันเป็นที่เคารพนับถือของภาคใต้ทั่วไป มีประวัติความเป็นมาว่าวันหนึ่งได้มีโจรสลัดแล่นเรือเลียบมาตามฝั่ง เห็นสมเด็จพระโคเดินอยู่ มีลักษณะแปลกกว่าคนทั้งหลาย จึงใคร่จะลองดี ได้จอดเรือและจับสมเด็จพระโคไป เมื่อเรือแล่นมาได้สักครู่ก็เกิดเหตุเรือแล่นไปไม่ได้ ทำอย่างไรก็ไม่สำเร็จ เรือต้องจอดอยู่เช่นนั้นหลายวัน จนในที่สุดน้ำจืดหมดลงโจรสลัดมีความเดือดร้อน สมเด็จพระโคสงสาร จึงได้เอาเท้าข้างซ้ายแช่ลงไปในน้ำทะเล เกิดเป็นประกายโชติช่วงและน้ำทะเลกลายเป็นน้ำจืด โจรสลัดเกิดความเลื่อมใสศรัทธากราบไหว้ขอขมา และนำสมเด็จพระโคขึ้นฝั่ง ตั้งแต่นั้นมาประชาชนจึงพากันไปกราบไหว้บูชากันเป็นจำนวนมาก

การเดินทางจากหาดใหญ่ ใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 407 ไปทางสะพานติณสูลานนท์ แล้วเข้าสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4083 ซึ่งเป็นทางเลียบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกช่วงสงขลา-สทิงพระ หลักกิโลเมตรที่ 110 ทางซ้ายมือจะมีป้ายบอกทางเข้าวัดพะโค ระยะทางจากตัวเมืองสงขลาถึงวัดพะโคประมาณ 48 กม.

สถาบันทักษิณคดีศึกษา ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา บริเวณใกล้เชิงสะพานติณฯ ตอนเหนือ และอยู่ริมทางหลวงหมายเลข 4146 มีพื้นที่ทั้งหมด 23 ไร่ 1 งาน 39.9 ตารางวา พื้นที่ส่วนหนึ่งอยู่บริเวณเชิงเขา และอีกส่วนหนึ่งอยู่บนยอดเขา และเมื่อขึ้นไปอยู่บนสุดของพื้นที่ จะสามารถมองเห็นทะเลสาบส่วนที่ล้อมเกาะทั้ง 3 ด้าน เป็นทัศนียภาพที่สวยงามมาก

สถาบันแห่งนี้ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2521 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ และมีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ไว้ เป็นที่น่าสนใจมาก เช่น ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจิตรกรรมฝาผนัง เครื่องดนตรีพื้นบ้าน ตลอดจนผลิตภัณฑ์งานฝีมือต่างๆ สถาบันทักษิณคดีศึกษาประกอบด้วยส่วนสำคัญ 5 ส่วนคือ พิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา อุทยานวัฒนธรรมศูนย์วิทยบริการ ด้านวัฒนธรรม งานส่งเสริมและเผยแพร่และหมู่บ้านวัฒนธรรมสาธิต สถาบันเปิดให้ผู้สนใจชมในเวลาราชการทุกวัน ค่าเข้าชมคนละ 5 บาท

สะพานติณสุลานนท์ เป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงที่เชื่อมระหว่างทางหลวงหมายเลข 407 สายหาดใหญ่-สงขลา กับทางหลวง 408 สายสงขลา-ระโนด โดยสะพานแห่งนี้ เป็นสะพานข้ามทะเลสาบสงขลา แบ่งออกเป็นสองช่วง คือช่วงแรก เชื่อมระหว่างชายฝั่ง อ.เมือง สงขลา บริเวณบ้านน้ำกระเจา กับเกาะยอตอนใต้ ความยาวรวมเชิงสะพานทั้งสองด้าน 1,140 เมตร ช่วงที่ 2 เชื่อมระหว่างฝั่งด้านเหนือของเกาะยอกับฝั่งบ้านเขาเขียว ความยาวทั้งหมด 1,800 เมตร สะพานนี้เริ่มก่อสร้างเมื่อ 26 มีนาคม 2527 และเสร็จสิ้นเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2529 สะพานแห่งนี้ได้กลายเป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยวที่จะต้องเดินทางแวะชมควบคู่ไปกับการมาท่องเที่ยวและรับประทานอาหารที่เกาะยอ

สถานที่ท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่

คำว่าหาดใหญ่ กล่าวกันว่า มาจากชื่อหาดทรายขาวที่มีอาณาบริเวณกว้างขวางริมคลองอู่ตะเภา หรืออาจจะมาจากชื่อต้นมะหาดใหญ่ซึ่งภายหลังเปลี่ยนไปเป็นหาดใหญ่

เมืองหาดใหญ่ เมืองศูนย์กลางด้านการค้าและธุรกิจของภาคใต้ ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและเป็นประตูผ่านไปยังประเทศเพื่อนบ้าน คือ มาเลเซีย และสิงคโปร์ เนื่องจากอยู่ห่างจากด่านสะเดาเพียง 60 กิโลเมตร ปัจจัยที่ทำให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมากก็คือ การเป็นศูนย์กลางทางด้านต่างๆ ธุรกิจการค้า การขนส่ง การสื่อสาร การคมนาคม การศึกษา และการท่องเที่ยว

ตัวเมืองหาดใหญ่ ตัวเมืองหาดใหญ่เป็นเมืองที่ค่อนข้างจะทันสมัย ประกอบด้วยอาคารบ้านเรือน ร้านค้าพาณิชย์ต่างๆ มากมาย ท่านอาจจะเดินชมสินค้าต่างๆ อย่างเพลิดเพลินโดย

ตั้งต้นจากจุดหนึ่งในย่านกลางใจเมือง เช่น ถนนนิพัทธ์อุทิศ 1, 2 หรือ 3 แล้วท่านจะพบสินค้าแปลกๆ ใหม่ที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ศูนย์การค้ามีหลายแห่งคือ ศูนย์การค้าลิโด ศูนย์การค้าโอเดียน ถนนเสนาหามุสลิม ศูนย์การค้าหาดใหญ่พลาซ่า และตลาดซีเก็มหยง ถนนเพชรเกษม ซึ่งย่านการค้าเหล่านี้อยู่ในบริเวณกลางใจเมืองที่ท่านสามารถเดินไปถึงได้อย่างสะดวก

วัดหาดใหญ่ใน ถนนเพชรเกษมใกล้สะพานคลองอู่ตะเภา มีพระนอนขนาดใหญ่ประดิษฐานขนาดยาว 35 เมตร สูง 15 เมตร กว้าง 10 เมตร ชื่อพระพุทธรูปหัตถมงคล

สถานที่ท่องเที่ยวอำเภอเทพา

หาดสะกอม อยู่ทางใต้ของเส้นทาง สงขลา-จะนะ-เทพา ห่างจากตัวเมืองสงขลา ระยะทาง 53 กิโลเมตร และห่างจากอำเภอจะนะ 15 กิโลเมตร มีถนนลูกรังเข้าถึงชายหาด ซึ่งมีความยาวประมาณ 1 กิโลเมตร นับเป็นสถานที่เหมาะแก่การพักผ่อน แคมป์ปิ้ง และสามารถเช่าเรือประมงข้ามไปตกปลาที่เกาะขาม ซึ่งมีปลาชุกชุมอยู่ห่างจากฝั่งประมาณ 2 กิโลเมตร และบริเวณหาดแห่งนี้มีอาหารทะเลสดๆ ให้เลือกมากมาย อีกทั้งยังมีที่พักไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยวอีกด้วย เช่น สะกอมเบย์รีสอร์ท ลีลารีสอร์ท และสะกอมคาบานา

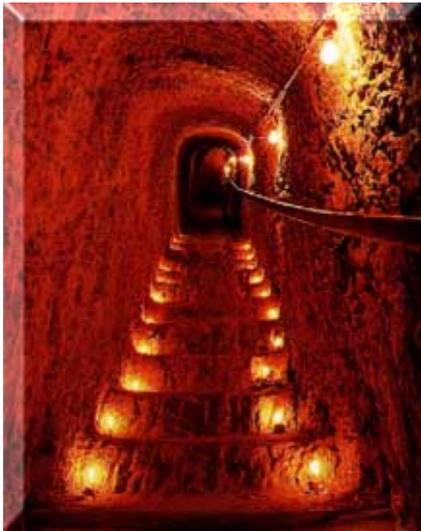

สถานที่ท่องเที่ยวอำเภอสะบ้าย้อย

วัดถ้ำตลอด ตั้งอยู่ที่บ้านถ้ำตลอด หมู่ที่ 6 ตำบลเขาแดง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสะบ้าย้อย ประมาณ 25 กม. ตามถนนสาย รพช. (ต.สะบ้าย้อย ต.เขาแดง) วัดถ้ำตลอด สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย บริเวณวัดมีถ้ำสวยงามมาก เรียกกันว่า "ถ้ำตลอด" มีลักษณะคล้ายอุโมงค์ขนาดใหญ่ ผ่านทะลุออกไปอีกปากหนึ่งของภูเขา บริเวณถ้ำมี 3 คูหา มีพระพุทธรูปเก่าแก่ สร้างด้วยไม้ใบกปูนซีเมนต์ มีอายุ

หลายร้อยปีมาแล้วตามหลักฐานการจัดตั้งวัดแห่งนี้ ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2219 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา นับตั้งแต่ พ.ศ. 2275 เป็นที่เคารพนับถือของราษฎรโดยทั่วไป มีพระพุทธรูปปางสมาธิ ปางไสยาสน์ทั้งขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ ประมาณ 100 องค์ และยังมีรูปยักษ์ขนาดใหญ่ สูง 6 เมตร ยืนอยู่หน้าถ้ำ สำหรับบริเวณถ้ำมีอากาศร่มรื่นเย็นสบาย เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ

ถ้ำรูนกสีก ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลคูหา อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสะบ้าย้อย ประมาณ 14 กม. (ตามถนนสาย รพช. ต.สะบ้าย้อย-ต.เขาแดง) ระหว่างทาง จะมีป้ายด้านขวามือแสดงเส้นทางเข้าไปยังถ้ำรูนกสีก ซึ่งเป็นถ้ำที่สวยงามอีกแห่งหนึ่ง มีลำธารไหลผ่านกลางถ้ำ มีหินงอกหินย้อยรูปร่างลักษณะต่างๆ มากมาย เป็นถ้ำที่ทะลุกัน ยาวประมาณ 300 เมตร บางตอนของถ้ำมืดและบางตอนสว่าง การเดินทางเที่ยวถ้ำแห่งนี้ต้องปีนป่ายชอกหินลาดชันเล็กน้อย แต่ไม่เหนื่อยมากนัก เพราะการเดินทางทุกอย่างก้าวผ่านธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์และงดงามยิ่ง

แหล่งท่องเที่ยวและสถานที่ที่น่าสนใจนอกตัวเมือง

สวนสาธารณะเทศบาลเมืองหาดใหญ่ ริมถนนกาญจนวนิช เส้นทางหาดใหญ่-สงขลา ห่างจากตัวเมืองหาดใหญ่ 6 กิโลเมตร เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวหาดใหญ่และบริเวณใกล้เคียง ตลอดจนนักท่องเที่ยวต่างชาติ บริเวณสวนตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ประดับอย่างงดงาม มีศาลากลางน้ำ และสวนสัตว์ มีร้านอาหารที่จอดรถกว้างขวางไว้คอยบริการ ประชาชนนิยมไปพักผ่อนในยามว่าง และวันสุดสัปดาห์เป็นจำนวนมาก

ศูนย์วิจัยการยาง ตั้งอยู่สามแยกคอกหงษ์ เป็นศูนย์ศึกษา วิเคราะห์เกี่ยวกับพันธุ์ยางภาคใต้ มีห้องแสดงเกี่ยวกับชนิดของยาง ขั้นตอนการผลิตอุปกรณ์ในการกรีดยางและอื่นๆ ศูนย์ทำการตามเวลาราชการ เวลา 08.30-16.30 น. การเดินทางสามารถ

เดินทางได้โดยรถรับจ้างประจำทาง ตลาดสด-มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ บริเวณตลาดสดเทศบาลเมืองหาดใหญ่

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยที่สำคัญของภาคใต้มีคณะต่างๆ 11 คณะ แบ่งออกเป็น 2 วิทยาเขต คือ หาดใหญ่และปัตตานี การเดินทางสามารถเดินทางได้โดยรถรับจ้างประจำทาง ตลาดสด-มหาวิทยาลัยสงขลา บริเวณตลาดสดเทศบาลเมืองหาดใหญ่

สนามกอล์ฟ สนามกอล์ฟคองหงษ์ ค่าเสียสนามรงค์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ขนาด 9 หลุม 36 พาร์ สนามมีระยะชาย 3,433 หลา หญิง 2,674 หลา เปิดบริการทุกวันและยังเปิดบริการสำหรับบุคคลภายนอกด้วย สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. (074) 243605

น้ำตกโตนาช้าง เป็นน้ำตกที่สวยงามแห่งหนึ่งในภาคใต้ อยู่ห่างจากอำเภอหาดใหญ่ 26 กิโลเมตร น้ำตกโตนาช้างมีด้วยกันทั้งหมด 7 ชั้น ชั้นที่สวยงามและเรียกชื่อน้ำตกคือ ชั้นที่ 3 ซึ่งมีน้ำตกแยกออกมาในลักษณะงาช้าง “โตน” ภาษาพื้นเมืองแปลว่า น้ำตก เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปเที่ยวเป็นอันมาก

การเดินทางจากหาดใหญ่ไปตามถนนเพชรเกษม เส้นทางหาดใหญ่-รัตภูมิ ถึงหลักกิโลเมตรที่ 15 เลี้ยวซ้ายที่ตำบลบ้านหุ่ยไปตามถนน รพช. อีก 13 กิโลเมตร จะถึงน้ำตก อัตราค่าเช่ารถตุ๊กตุ๊กไปเที่ยวน้ำตก 2-3 ชั่วโมง คันละประมาณ 250-300 บาท นอกจากนี้ที่ตลาดสดเทศบาลเมืองหาดใหญ่ยังมีรถโดยสารประจำทาง (สองแถว) วิ่งทุกวัน ค่าโดยสารคนละ 15 บาท

วนอุทยานน้ำตกบริพัตร ตั้งอยู่ในเขต อ.รัตภูมิ ห่างจาก อ.เมือง ตามทางหลวง 52 กม. หมายเลข 406 ระหว่าง กม. 35-36 แยกทางลูกรังเข้าไป 1 กม. เป็นน้ำตกที่สวยงามไม่ด้อยไปกว่าน้ำตกโตนาช้าง มีน้ำไหลตลอดปี

กีฬาพื้นเมือง

กีฬาชนโค เป็นการนำโคตัวผู้ 2 ตัวให้มาชนกัน นับเป็นกีฬาพื้นบ้านที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมติดต่อกันมาตั้งแต่สมัยพระยาเมือง สมัยศรีวิชัย เป็นที่เชื่อกันว่าหลังการเก็บเกี่ยวแต่ละหมู่บ้านก็นำโคมาชนกันเพื่อสมานสามัคคีและเป็นงานรื่นเริง การพนันอาจเป็นสุราหรือข้าวซึ่งเพิ่งเก็บเกี่ยวได้มา ปัจจุบันแต่ละอำเภอมักจะมีสนามชนโคของตนเอง จะจัดชนโคเดือนละครั้ง ในวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ กำหนดการชนโคนี้มักจะมีรถตกลงกันระหว่างสนามของอำเภอต่างๆ

นกเขาชวา (นกเขาเล็ก) ที่อำเภอจะนะ อยู่ห่างจากตัวเมืองสงขลาและหาดใหญ่ โดยเส้นทางหลวง 408 ประมาณ 40 กม. อ.จะนะ เป็นอำเภอที่มีชื่อเสียงในการเลี้ยงนกเขา การปลุกปล้ำจุกหวาน และการปลุกหน่อไม้ฝรั่ง การเลี้ยงนกเขาวนนั้น เป็นที่นิยมของ

ชาวอำเภอจะนะมากพอกับชาวสุรินทร์เลี้ยงช้างที่เดียว แต่ทุกบ้านจะมีกรงนกพร้อมคันทัก นิยมจัดประกวดนกเขา ระหว่างเดือนมกราคม-กรกฎาคม นกที่ชนะการประกวดจะมี ราคาแพงมาก ปกติลูกนกอายุประมาณ 1 เดือน ก็สามารถจำหน่ายได้แล้ว

ในปัจจุบันมีฟาร์มเพาะเลี้ยงนกเขาชวาเพื่อจำหน่าย หลายแห่ง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีของนักเลี้ยงนกเขาชวาของประเทศ เพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์และอินโดนีเซีย

สินค้าพื้นเมือง

ข้าวเกรียบกุ้ง-ปลาของสงขลา เป็นผลิตภัณฑ์พื้นเมือง ที่มีชื่อเสียงในภาคใต้ นอกจากนี้ยังมีน้ำบูดู เม็ดมะม่วงหิมพานต์ กุ้งแก้ว ฯลฯ ซึ่งจะหาซื้อได้จากร้านค้าบริเวณถนนนครใน อำเภอเมือง

รูปหนังตะลุง หนังตะลุงเป็นศิลปะพื้นบ้านของชาวภาคใต้ มีการแสดงต่างๆ ไปในจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง สงขลา การแสดงจะปลูกโรงและใช้รูปหนังตะลุงที่แกะจากหนังสัตว์ และโดยอาศัยแสงจากหลอดไฟฟ้าสะท้อนเป็นเงาๆ และใช้คนพากย์ เป็นเรื่องราวต่างๆ รูปหนังตะลุงสามารถให้เป็นของที่ระลึกได้ ซึ่งจะหาซื้อได้ที่ร้านขายของที่ระลึกทั่วไป

ผ้าพื้นเมืองเกาะยอ เป็นผ้าพื้นเมืองจังหวัดสงขลา ทอด้วยมือ ลายเส้นละเอียดสวยงามและมีความทนทาน เป็นที่นิยมของสุภาพสตรีทั่วไป ซึ่งจะหาซื้อได้ที่ร้านค้าบริเวณถนนนครใน และถนนนางงาม

งานประเพณีที่น่าสนใจ

- งานประเพณีสงกรานต์ วันที่ 13 เมษายน ของทุกปี
- งานส่งเสริมเทศกาลสินค้าและผลไม้ไทย จะจัดขึ้นประมาณ กลางเดือนกรกฎาคม ของทุกปี
- งานประเพณีลากพระ ประมาณเดือนตุลาคม (แรม 1 ค่ำ เดือน 11)

-งานประเพณีลอยกระทง ประมาณเดือนพฤศจิกายน (ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12)

-งานประเพณีแห่พระประจำปี จะจัดขึ้นหลังวันตรุษจีน 5 วันงานเทศกาลโคมไฟไหว้พระจันทร์ จะจัดในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 ของทุกปี

หมายเลขโทรศัพท์สำคัญ (รหัสทางไกล 074)

โรงพยาบาลสงขลา ถนนรามวิถี	311494
สถานีตำรวจ ถนนชลเจริญ	311011
กองตำรวจบริการประชาชน	311019
โทรศัพท์กลาง ถนนนครใน	311029
ไปรษณีย์ ถนนนครใน	311013
บริษัท การบินไทย ถนนไทรบุรี	311012, 314007
บริษัท ไฟร์ทอง ขนส่ง ถนนรองเมือง	311126
(เดินรระหว่างสงขลา-หาดใหญ่)	
บริษัท ระเบิด ขนส่ง ถนนรามวิถี	311523
(เดินรระหว่างสงขลา-นครศรีธรรมราช)	
ประชาสัมพันธ์จังหวัดสงขลา ถนนราชดำเนิน	312851

บริษัทนำเที่ยว (รหัสทางไกล 074)

- ภูมอมร์นิงทัวร์** ถนนนิพัทธ์อุทิศ 2 โทร. 220020, 236926 โทรสาร 220020
- เกาะสมุยทัวร์** ถนนนิพัทธ์อุทิศ 1 โทร. 234140
- กินรีทัวร์** ถนนธรรมานุญาติ โทร. 230905, 220233
- ไกลเด็นท์ เวย์ แทรเวล** ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 โทร. 233917, 233918, 234952, 234953 โทรสาร 235083
- คองบราเดอร์ส แทรเวล** ถนนประชาธิปไตย โทร. 230208, 230308 โทรสาร 230308
- เงินเงิน** ถนนแสนหามุสรณ์ โทร. 239598 โทรสาร 239598
- เจ ซี ทัวร์ และคาร์โกเซอร์วิส** ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 โทร. 220907, 220909 โทรสาร 231356
- เข้าเทอร์น พาราไดซ์ทัวร์** ถนนจตุตถานุสรณ์ โทร. 243952
- ซี แอนด์ พี ทัวร์** ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 โทร. 246367, 233388, 234191, 245482
- เซาท์ เทริน สตาร์ทัวร์** ถนนตันรัตนากร โทร. 236159
- ชันนี่ ทัวร์** ถนนนิพัทธ์อุทิศ 2 โทร. 244156, 245223, 231258 โทรสาร 237487
- ตะวันทัวร์** ถนนนิพัทธ์อุทิศ 2 โทร. 245225

ดี ลักษณะ แทรเวล เซอร์วิส สุทธิหรรษา บล็อก 20 โทร. 220860 โทรสาร 220860

เดวิสทัวร์ แอนด์ แทรเวล เซอร์วิส 44 ถนนเสน่หานุสรณ์ โทร. 236593 โทรสาร 238798

ทีเอสเอ แทรเวล ถนนธรรมนุญวิถี โทร. 236140, 243094

ทวิชาติ แฟนทาสี ทัวร์ ถนนธรรมนุญวิถี โทร. 245572 โทรสาร 232285

นิวเซีย ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 โทร. 246705

นิวอินด้าทัวร์ ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 โทร. 232438

นิวฮูเวอร์ทัวร์ ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 โทร. 243285

นิวชาววังทัวร์ ถนนธรรมนุญวิถี โทร. 233016, 235744 โทรสาร 239506

ปาร์คทัวร์ เซ็นเตอร์ ถนนนิพัทธ์อุทิศ 2 โทร. 233351, 220967, 232259, 220966 โทรสาร 232259

แปซิฟิก แอร์ บุคกิ้ง ถนนนางงาม โทร. 311207

พี พี แทรเวล ถนนนิยมรัฐ โทร. 246939

โพสท์ แทรเวล เซอร์วิส ถนนธรรมนุญวิถี โทร. 232027, 236592

เพ็งทัวร์ ชั้น 2 โรงแรมโสมชาติ ถนนนิพัทธ์อุทิศ 2 โทร. 234366 ต่อ 1125

แพนสยามธุรกิจ ถนนนิพัทธ์อุทิศ 2 โทร. 237440, 235498, 237494

ฟาร์วิล ทัวร์ เซอร์วิส ถนนละม้ายสงเคราะห์ โทร. 236659 ภาคใต้ท่องเที่ยว ถนนประชาธิปไตย โทร. 236723

ภูเกิดแทรเวลแอนด์ทัวร์ ซ.ป.น้ำพล 3 ถนนศรีภูวนารถ โทร. 233934 โทรสาร 233935

โมเดิร์นทัวร์ ถนนเสน่หานุสรณ์ โทร. 245256, 245356

มาลีญา ฮอลิเดย์ ถนนนิพัทธ์อุทิศ 2 โทร. 239342

เม้งแทรเวล แอนด์ เอเยนซี ถนนนิพัทธ์อุทิศ โทร. 220837, 237325 โทรสาร 220838

มณีทัวร์ แอนด์ ทราเวล ถนนสีอุทิศ โทร. 231830 โทรสาร 231707

ยิวอี้ เทรเวล เอ็นเตอร์ไพรส์ ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 โทร. 237799

ยูนิเวอร์แซล ออนไทย ถนนนิพัทธ์อุทิศ 1 โทร. 231609, 243120 โทรสาร 246223

เลฟลีทัวร์ ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 โทร. 243532

ลัดก็ทัวร์ ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 โทร. 236596

สิงห์ไทยทัวร์ เอ็กซ์เพรส ถนนสีอุทิศ โทร. 245910 โทรสาร 239512

สิงคโปร์คอมฟอร์ต เทรเวล เซอร์วิส ถนนสีอุทิศ โทร. 235970

สันแทรเวลแอนด์ทัวร์ ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 โทร. 235114,

246908 โทรสาร 236582

สมุทรการท่องเที่ยว ถนนประชาธิปไตย โทร. 238481 โทรสาร 238481

สงขลา แทรเวล เซอร์วิส ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 โทร. 234234, 246282 โทรสาร 239184

อัฐ แทรเวล แอนด์ ทัวร์ จุติอุทิศ โทร. 233058, 246754

ไฮสนี่ เอ็กซ์เพรส แอนด์ทัวร์ ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 โทร. 243350, 232473

ฮอลิเดย์ ทัวร์ ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 โทร. 231845

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานภาคใต้ เขต
1/1 ซอย 2 ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3
โทร. (074) 243747, 238518
โทรสาร (074) 245986

พื้นที่ความรับผิดชอบ : สงขลา (หาดใหญ่) สตูล